T.C.
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği – Bilgi Edinme Birimi

7/19872

Sayı : B.18.0.BHİ.0.00.00/610.01-258
Konu : Sayın Bayram MERAL' in
7/19873 Esas No'lu Yazılı Soru Önergesi

15.../.../2007

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İlgi : TBMM'nin 10.01.2007 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-28694 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Ankara Milletvekili Sayın Bayram MERAL' in "Porsuk barajı ve Sarıyar barajındaki çevre sorunlarına ilişkin" 7/19872 esas sayılı yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup, cevabi yazımız ilişikte gönderilmektedir.

Arz ederim.

Osman PEPE
Bakan

EK
Cevabi yazı (3 sayfa)

DAĞITIM:
Gereği:
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

Bilgi:
Başbakanlık

Söğütözü Caddesi No:14/E Kat:1 06560 Beştepe / ANKARA
Ayrıntılı bilgi için irtibat: Hüseyin AYTAÇ / Şube Müdürü. Telefon: (312) 207 67 52 Faks : (312) 207 67 88
e-posta : h.aytac@cevreorman.gov.tr Web : http://www.cevreorman.gov.tr

7/19872

ANKARA MİLLETVEKİLİ SAYIN BAYRAM MERAL' İN 7/19873 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİ HAKKINDA ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI'NIN CEVABI

1.Porsuk çayı hızlı nüfus artışı ve sanayinin gelişmesiyle birlikte evsel ve sanayi atık sularının alıcı ortamı haline gelmiştir. D.S.İ Bölge Müdürlüğünce 1977 yılından beri sürdürülen Su Kalite Gözlem Çalışmaları bünyesinde Porsuk Çayının Eskişehir tarafında kalan bölümünde yapılan ölçümler ve değerlendirmeler sonucunda; Eskişehir Büyükşehir Belediyesi evsel atıksularının hemen öncesinde II. Sınıf olan su kalitesi değerleri Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Atıksu Arıtma Tesisi sonrasında IV. Sınıf su kalitesi değerlerine düştüğü belirlenmiştir. Bu şekilde Sakarya Nehrine karışan Porsuk Çayının, Sarıyar, Gökçekaya ve Yenice Barajları rezervuarlarındaki su kalitesini bozduğu ve baraj rezervuarlarındaki canlı hayatın giderek yok olduğu tespit edilmiştir (D.S.İ Raporu).

Eskişehir' de faaliyette olan Kazım Taşkent Şeker Fabrikası kampanya döneminde yoğun bir şekilde Porsuk Çayına Pancar Yıkama Ünitesi ve İspirto Ünitesi atık sularını deşarj etmektedir. 11.10.2006 tarihinde iki ayrı ünitenin deşarj noktalarından alınan numunelerin analiz sonuçlarına göre pancar yıkama ünitesi atık sularının kimyasal oksijen ihtiyacı izin verilen değerlerin üzerinde olduğu görülmüştür.

Bunların dışında Eskişehir İl sınırları içerisinde Porsuk Çayı'na deşarj yapan Dersan Deri San. Tic. Ltd Şti., Ford Otosan, Yurtbay Seramik, Hava İkmal Bakım Merkezi, Eskar Et Kombinası gibi işletmelerin atıksu arıtma tesislerinin bulunduğu ve yapılan denetimlerde bu tesislerin aktif olarak çalıştırıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca Müdürlüğümüz elemanlarınca periyodik olarak alınan ilgili işletmelere ait atıksu numunelerinin analiz sonuçlarının sınır değerleri aşmadığı, standart değerleri sağladığı tespit edilmiştir.

Eskişehir Organize Sanayi Bölgesi ve ESKİ arıtma tesisi 2006/15 genelgesi doğrultusunda Valiliğimize başvuruda bulunarak yasal sürelerden faydalanmak istediklerini belirtmişlerdir. ESKİ Genel Müdürlüğünün mevcut arıtmaya ek olarak 140.000 m^3/gün kapasiteli tesisin 2010 yılında işletmeye alınacağını noter tastikli olarak taahhüt etmiştir

Eskişehir ilinde özellikle Kanalizasyon sistemlerin tam anlamıyla her bölgeye ulaşması, ESKİ Arıtma Tesisinin mevcut arıtma kapasitesini arttırması ve Organize Sanayi Bölgesinin atıksuların arıtılması için kuracağı arıtma tesisiyle birlikte Porsuk Çayında oluşan kirlilik yükünün büyük oranda azalacağı düşünülmektedir

2.Bilindiği üzere, 31.12.2004 tarih ve 25687 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren Su Kirliliği Kontrolu Yönetmeliği' nin 5. maddesi kapsamında kıta içi su kaynaklarının mevcut kalitesinin kullanım alanları için gerekli kalite kriterlerine uygunluğunun tespiti ve havza planının ilgili kurumların görüşünü alarak Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü' nce yapılması esastır. Ayrıca 2560 sayılı Kanun gereğince Ankara'ya içme ve kullanma suyu sağlayan yüzey suyu kaynaklarının korunmasına ilişkin yetki ve sorumluluklar ASKİ Genel Müdürlüğü' ne verilmiş olup Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi, Hukuk ve Tarifeler Komisyonu' nun 22.07.2005 tarih ve 138 no' lu raporu ile uygun görülerek revize edilen ASKİ Genel Müdürlüğü Havza Koruma Yönetmeliği, içme ve kullanma suyu rezervuarları ile şehrin yararlandığı ve yararlanacağı tüm yüzeysel ve yer altı su kaynaklarını kapsamaktadır. Ankara İli içerisindeki akarsulardan Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü V. Bölge Müdürlüğünce, Ankara İline içme ve kullanma suyu sağlayan barajların su toplama havzalarında bulunan ve barajlara su sağlayan çay ve derelerden Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı, Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü, Barajlar ve Ana İsale Hatları Dairesi Başkanlığınca periyodik olarak su numunesi alındığı bilinmektedir.

Ayrıca DSİ Genel Müdürlüğü, III.Bölge Müdürlüğü' nün ilgi (b)'da kayıtlı yazısı ile Sakarya Nehri ve önemli kollarının, İç Anadolu Bölgesinde yer alan enerji, sulama, balıkçılık, rekreasyon gibi faydalı alanlarda kullanılan önemli bir akarsu olduğu, Sakarya Nehrinde 2000-2005 yılları arasında yapılmış olan gözlem sonuçlarına göre membada Ankara ve Porsuk Çaylarının karıştığı yere kadar

olan bölümde Az kirlenmiş su (2.sınıf) özelliğine sahip olan Sakarya Nehrinin, Ankara ve Porsuk Çayı karıştıktan sonra çok kirlenmiş (4.sınıf) su haline dönüştüğünün anlaşıldığı ve yine yapılan deney sonuçlarının incelenmesinden; Ankara Çayının kirlilik etkenlerinin Porsuk Çayına göre çok daha fazla olduğunun görüldüğünden bahisle Sakarya Nehrindeki kirliliğin önlenmesi için Ankara Çayına yapılan atıksu deşarjlarının ve Polatlı ilçesinin evsel atıksularının yasanın öngördüğü atıksu kriterlerine uygun hale getirilerek Sakarya Nehrine verilmesinin sağlanması talep edilmiştir.

Atıksularını alıcı ortama deşarj eden işletmeler ve Belediyelere gereken önlemleri aldırmak için, Bakanlığımız Su Kirliliği ve Kontrolü Yönetmeliği ve Genelgeleri çerçevesinde, gereken işlemler uygulanmakta ve takibi yapılmaktadır.

Ankara'nın ilçelerinden kaynaklanan kanalizasyon sularının çevreye zarar vermeyecek şekilde bertarafına yönelik yeterli altyapı, arıtma ve depolama tesislerinin kurulmaması, bu alandaki yatırımların yetersizliği, gerek içme suyu rezervuarlarının gerek yüzeysel su kaynaklarının kirlenmesinde en büyük etken olduğu aşikârdır. Ancak söz konusu çalışmalarımız dışında özellikle yaz aylarında şikâyet konusu olan ve gündem yaratan Ankara Çayı'ndan tarımsal sulama yapılması sebebi ile bu çayın sınırlarından geçtiği ilçelerde elemanlarımızca geçtiğimiz yaz döneminde de yoğun denetimler gerçekleştirilmiş olup konu 20.10.2005 tarihli Mahalli Çevre Kurulu toplantısında görüşülmüş olup alınan karar doğrultusunda, 31.12.2004 tarih ve 25687 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren Su Kirliliği Kontrolu Yönetmeliği (S.K.K.Y.)' nin ilgili hükümleri (5. madde) doğrultusunda Ankara Çayı için havza planı ve havza koruma planı çalışmaları yapılması gerektiği Çevre ve Orman Bakanlığı, Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü ile Devlet Su İşleri (D.S.İ.) V. Bölge Müdürlüğü' ne bildirilmiştir. Ayrıca aynı Mahalli Çevre Kurulu toplantısında; İl Çevre ve Orman Müdürlüğünce S.K.K.Y. kapsamında Büyükşehir Belediyesi mücavir alan sınırları içerisinde olup kanalizasyon sistemine bağlantısı bulunmayan yerlerde devam eden denetim çalışmalarına ilave olarak Ankara Çayı' nı kirleten kişi/kurum/kuruluş/tesislerin tespiti amacı ile İl Çevre ve Orman Müdürlüğü, D.S.İ. V. Bölge Müdürlüğü ve Ankara Büyükşehir Belediyesi ASKİ Genel Müdürlüğü teknik personelleri ile denetim komisyonu oluşturulması, komisyonun haftanın Çarşamba günleri denetim yapması ve bu komisyonun her 3 ayda bir kurula bilgi vermesi ile Ankara Çayı' nın sınırlarından geçtiği İlçe Kaymakamlıklarınca çayı kirleten kişi/kurum/kuruluş/tesislerin sürekli denetimlerle tespit edilerek, Ankara İl Çevre ve Orman Müdürlüğümüzce bildirilmesi karara bağlanmıştır. Ayrıca Ankara Büyükşehir Belediyesi, ASKİ Genel Müdürlüğü' nce hazırlatılmış olan ve "Hatip Çayı Dere Islahı Projesi" ile "Ankara Çayı Dere Islahı Projesi"nin ÇED süreci tamamlanmıştır.

Çayırhan Termik Santralı' nın Deşarj İzin Belgesi bulunmakta olup izleme ve denetim amacıyla arıtma tesisi çıkışından atıksu numuneleri alınarak kontrolleri yapılmaktadır. Ayrıca bölgede bulunan Sarıyar Hidroelektrik Santralının evsel nitelikli atıksuları için arıtma tesisi ve Deşarj İzin Belgesi mevcut olup denetimleri yine il Çevre ve Orman Müdürlüğümüzce yürütülmektedir. Bunların dışında Ankara Çayı ve diğer yüzeysel su kaynaklarının korunması amacı ile 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu kanuna istinaden yayımlanmış olan Yönetmelik ve Genelge hükümleri doğrultusunda İl Müdürlüğümüzce çalışmalarımızın devam etmektedir.

3. Yaban domuzu avı, yerli avcılar için avlanma günleri ve süreleri içinde 17.06.2006 tarih ve 26201 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 4 sayılı 2006-2007 av dönemi Merkez Av Komisyonu (MAK) Kararları'nın 9/a Maddesi'nde belirtilen "yaban domuzunun avlanma süreleri içinde avlanma amaçlı sürek avı esasları" çerçevesinde yapılabileceği gibi; avlanma zamanı dışındaki sürelerde de yaban domuzunun tarım alanlarına zarar vermesi durumunda yine MAK Kararları'nın 9/b Maddesi gereği, vatandaşın mahalli Tarım ve Köy işleri Bakanlığı teşkilatlarına başvurusu ile mücadele maksatlı sürek avı olarak İl Çevre ve Orman Müdürlüklerince verilecek izinler doğrultusunda düzenlenebilmektedir.

Yaban domuzunun tarım alanlarına verdiği zararla mücadelede; yaban domuzunun doğal yaşam alanlarının tel örgüyle çevrilmesi mümkün olmadığından, vatandaşların özel mülklerinin çevrelerini çevirerek önlem almaları etkili olabilmektedir.

Ayrıca; yaban domuzlarının bağ, bahçe ve tarlalara vereceği zararların önlenmesi için, kişilerin mücadele amaçlı yivsiz tüfeklerini bağ ve bahçelerinde bulundurmaları ve kullanmaları, 2006-2007 MAK Kararları' nın 15 nci maddesi ile düzenlenmiştir.

Yurt genelinde birçok sahayla beraber Ankara İl Çevre ve Orman Müdürlüğü görev alanı dahilindeki sahalardan Nallıhan İlçesi'nde de Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğümüzce av turizmi kapsamında yaban domuzu avı yaptırılmaktadır.

Bununla birlikte; Bakanlığımızca yürütülen örnek avlak işletmeciliği konusundaki çalışmalara da, yaban domuzlu zararlarının azaltılması amacıyla hız verilmektedir.